

До

Пленума на Висшия съдебен съвет на
Република България

ДОКЛАД

ВИСШИ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
VCC - MO	07-01-2019

От Вероника Имова – член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет относно участие в работата на проектен екип на Европейската мрежа на съдебните съвети по проект „Независимост, отчетност и качество на правосъдието“.

Уважаеми колеги - членове на Висшия съдебен съвет,

С решение, прието на заседание на Пленума на ВСС по протокол № 27 от 01.11. 2018 год., бях определена за участие във втората среща на екипа по проект „Независимост, отчетност и качество на правосъдието“ на Европейската мрежа на съдебните съвети с дата на провеждане 17 декември 2018 год. и съответно – командирована за периода 16 -18 декември в гр.Хага, Нидерландия със заповед № ВСС-13 383/16.11.2018 год. на представляващия ВСС г-н Магдалинчев.

В изпълнение на поставената задача Ви запознавам с участието ми в посочения форум. Срещата се състоя на 17 декември в сградата на Висшия съдебен съвет на Нидерландия, в гр.Хага. Работната сесия се проведе в рамките на два формата – пленарни заседания и работа по екипи. Предмет на срещата беше обсъждане на въпросниците за оценка на независимостта и отчетността, както и този за качеството на правосъдието. Както вече бе договорено на срещата в Букурещ през м. септември 2018 год., висшите съдебни съвети - членове на ЕМСС, бяха попитани и потвърдиха волята си да участват в новото проучване сред съдиите /магистратите/, за измерване на независимостта на съдебните системи в Европа. В тази връзка с решение на КПИВ при Пленума на ВСС от 29 октомври 2018 год. е дадено съгласие ВСС на РБ да участва през 2019 год. в проучването сред съдиите за тяхната независимост в рамките на

проект „Независимост и отчетност и качество на правосъдието“ на ЕМСС. Това проучване се повтаря на всеки две години. Отликата от последното проучване през 2016-2017 год. е в прецизирането на индикаторите. Дискусията имаше и за необходимостта от създаване въпросник за изследване след адвокатите на оценката им за независимостта на съдиите / такъв бе предоставен също в проект/.

При откриването на сесията се поставиха общи и процедурни въпроси от Президента на ИБ на ЕМСС г-н Кийс Стерк. Обсъди се как технически да протече проучването сред съдиите /респ.магистратите/ на индикаторите за независимост и отчетност на правосъдието, и отново се постави въпросът за яснотата и пълнотата на индикаторите. Отново финално се обсъди изработеният проекто-въпросник с нови предложения от участниците в срещата за изменение или допълнение на част от индикаторите в анкетата и с дискусията по тях, модерирана от г-н Франс ван Дик. Така се стигна до общо решение на участниците в срещата относно съдържанието на анкетното проучване. Постави се отново темата за включване в обсъждането и на потреблението на правосъдието с търсене на мнение от адвокатурите в Европейския съюз и с допитване до Съвета на адвокатурите на съюза / ССВЕ/.

В хода на срещата работата на участниците се проведе в сесии на подгрупи по темите: независимост и отчетност; качество на правосъдието и планове за подобряване и проучване след ползвателите на правосъдието, с координатори господата Франс ван Дик, Симон Пикен и Нериус Мелутис. Детайлно бяха подложени на обсъждане представените проекти за въпросници сред съдиите/магистратите/, с индикатори, обобщени съгласно предложенията на участниците в проекта, представени и дискутирани при предходните сесии по проекта. Работата сред подгрупите продължи в значителна част от сесийното време и завърши с окончателно представяне на предложенията относно съдържанието на въпросниците по посочените теми. Независимо от постигната яснота по основните въпроси - какви да бъдат критериите и показателите за изследване на независимостта и отчетността в съдебните системи, отново бяха подложени на оживена дискусия предложенията за обобщените признаци, отговарящи на структурните и функционални параметри на правораздаването в контекста на критериите за независимост, отчетност и качество на правосъдието, с цел да се обхванат както общите, така и специфичните особености в отделните национални съдебни системи. Дебатът беше активен с изслушване на различни тези и доведе до редица допълнение и изменения на първоначално заложените въпроси от проучването през 2016-2017 год. Изясни се от представителите на Италия,

Белгия , България и Румъния , че анкетата ще бъде непълна , ако не се включат в отговор на въпросниците за независимост и отчетност и прокурорите, които са част от магистратите в съдебните системи на тези страни, както и участници като членове в структурата и състава на висшите съдебни съвети– членове на ЕМСС. Разшириха се въпросите по проблемите , свързани с корупцията; прецизираха се въпросите във връзка с разграничаването на реда и условията за първоначалното назначаване и кариерното израстване/ напр. в Испания кариерното израстване е на база старшинството , за разлика от системите в България, Италия, Франция и др., в които е въведено конкурсното начало/; в някои въпроси като 8-ми, 11-ти бяха добавени повече възможности за отговор; в условието на в.12 се уточни да се изясни, че задължителната съдебна практика на върховните съдилища/ респ. прецедентното право/, ще следва да се изключи от възможността на случаите да се въздейства на съдиите за взимане на решения „извън тяхното професионално мнение“; предложи се отпадане на в-си 15 и 20 като неточни и неадекватни – дали се изпълняват съдебните решения и променят ли се възприятията за независимост с натрупване трудовия стаж на магистратите; във в-си 16, 19 са добавени нови подвъпроси; във в-си 21-23 се включват и индикатори за етичните стандарти, отнесени към отчетността.

Фокус в дебата предизвика споделената необходимост за възможно повече магистрати да участват в проучването, тъй като високият процент на отговорите ще увеличи надеждността на анкетата. Дискутира се , но без конкретен консенсусен резултат, при какъв процент от отговорите на всяка държава – член на ЕМСС ще се приеме легитимност на анкетата. Независимо от отговора на този въпрос се подчерта, че постигането на значителна активност при попълване на анкетните карти ще бъде функция от максималните усилия на отделните висши съдебни съвети и приложените от тях ефективни организационни подходи за създаване на интерес от попълване на анкетата. На следващо място се обсъди как ще бъде представено проучването. Реши се това да стане с встъпително писмо, което да бъде изпратено по електронен път до възможно най-голям брой съдии/ магистрати във всяка страна, което ще съдържа линк към специална страница на уебсайта на ЕМСС. С кликуване върху този линк, участващият съдия/ магистрат ,ще може да избере на предпочитания от него език и да отвори с попълване на анкетата при гарантирана анонимност. Основните стъпки в хронограмата ще са следните : през м.януари 2019 г., до 21 януари, ще се извърши превод на проучването от английски език на съответния национален език като отговорността за това е на участващите членове на мрежата, т.е. в случая – на ВСС на РБ; от 21

януари – до 1 февруари офисът на ЕМСС, заедно със Съдебният съвет на Белгия ще разработят онлайн проучването с отделните форми на google и ще качат линковете на всички преведени на съответните езици проучвания на сайта на ЕМСС; на 1 февруари Офисът на ЕМСС ще отвори сайта за съдиите/ магистратите; проучването с попълването на анкетата ще бъде отворено от 1 февр. до 15 март 2019 год. ; на 15 март проучването се затваря; от 15 март до 30 април ще бъдат събирани резултатите и извършен анализ със сътрудничеството на съдебните съвети на Холандия, Белгия и Литва.

Финишира се и със съставянето на въпросник за качество на правосъдието, за който към момента се споделя да се попълни само от работна група от съдии, респ. ведно с членове на съответния съдебен съвет.

Въпросникът с изследването сред адвокатите за независимостта на съдиите е в работна фаза и ще бъде представен за попълване през м.юни 2019 год., но няма яснота/ обмисля се/ методиката и механизма на провеждане на това изследване. Мнението на участниците е , че не трябва да се пристъпва директно, а чрез контактено лице, представител на съответния съдебен съвет спрямо съответния съвет на адвокатурата.

Оценявам участието в срещата като ползотворно и продуктивно, тъй като на практика се обективираха политики в изпълнение на една от целите на мрежата - да съдейства за проучване и утвърждаване на структурните и функционални гаранции за независимостта на съдебните системи и на съдебните съвети в Европа.

Подпис

Вероника Имова